

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Elexovej a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci žalobcu: **B. s.r.o.**, so sídlom B. č. 19/A, B., zastúpeného JUDr. Ľ. S., advokátom so sídlom Š. N.. č. 2, B., proti žalovanému: **Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie**, so sídlom Prievozska č. 32, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.P/658/2/2004 zo dňa 17. októbra 2005, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. februára 2007 č. 1S 359/2005-41 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 1. februára 2007 č. 1S 359/2005-41 **potvrďuje**.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. P/658/2/2004 zo dňa 17. októbra 2005, ktorým žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Trnave pre Trnavský kraj č. P/658/2/2004 zo dňa 21.3.2005, na základe ktorých bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 250 000 Sk za porušenie ustanovenia § 5 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. V odôvodnení krajský súd uviedol, že v danom prípade došlo zo strany žalobcu pri predaji pyrotechnických výrobkov k porušeniu § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže si žalobca nespĺnil povinnosť vyplývajúcu z vyhlášky č. 536/1991 Zb., ktorej účelom bolo upraviť realizáciu práva štátu v oblasti predaja pyrotechnických výrobkov. Podľa krajského súdu, s ohľadom na ustanovenia cit. vyhlášky, nie je postačujúce spotrebiteľa informovať len písomným návodom na používanie

uvedeným priamo na výrobku, ale v záujme bezpečnosti a ochrany spotrebiteľa je potrebné zabezpečiť prítomnosť kvalifikovaného predavača, ktorý by kupujúceho upozornil na potrebu dodržiavania návodu na používanie a v prípade potreby podal i ďalšie potrebné vysvetlenie. Povinnosť zabezpečiť prítomnosť dozorujúcej osoby pri predaji pyrotechnických výrobkov si podľa krajského súdu zjavne uvedomoval aj žalobca, ktorý na tento účel poskytol svojej zamestnankyni školenie a zdôraznil len jej krátkodobú neprítomnosť, a to z dôvodu, že si odišla vybaviť reklamáciu. Aj keď by sa žalobca mohol domnievať, že povinnosť predavača upozorniť na dodržanie návodu na používanie môže byť splnená aj písomným upozornením, z vyjadrení žalobcu v prejednávanej veci vyplynulo, že si bol vedomý povinnosti zabezpečiť aj prítomnosť dozorujúcej osoby v oddelení s pyrotechnickými výrobkami. Po vyhodnotení všetkých skutočností krajský súd dospel k záveru, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný a uložená pokuta, nachádzajúca sa v dolnej hranici prípustnej sadzby, je primeraná.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, pričom navrhoval napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. alternatívne napadnutý rozsudok zmeniť a podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. zrušiť rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Trnave pre Trnavský kraj.

Žalobca namietal, že nie je pravdivé tvrdenie, že v predajni nebol prítomný kvalifikovaný predavač pyrotechnických výrobkov. Ako to vyplýva aj z inšpekčného záznamu, konkrétna kvalifikovaná predavačka bola prítomná v predajni, nenachádzala sa však v oddelení s pyrotechnikou, a to z dôvodu, že bola vybaviť reklamáciu.

Podľa žalobcu z napadnutého rozsudku vyplýva, že súd dospel k záveru, že pri predaji pyrotechnických výrobkov sa vyžaduje trvalá prítomnosť dozorujúcej osoby. Žalobca je však toho názoru, že vyhláška o pyrotechnických výrobkoch nestanovuje povinnosť trvalej prítomnosti predavača pri pyrotechnických výrobkoch. V texte vyhlášky nie je stanovená konkrétna forma, akou má predavač realizovať upozornenie na nutnosť dodržiavania návodu na používanie, preto je výlučne na ňom, akú formu zvolí. Ak teda žalobca považoval za vhodné realizovať upozornenie v písomnej podobe formou priloženého letáku, nie je možné ho za to sankcionovať, nakoľko dodržal ustanovenia zákona.

Vo svojom odvolaní žalobca ďalej upriamil pozornosť na časť paragrafového znenia § 8 ods. 3 vyhlášky, v ktorom je uvedené „... a na požiadanie podať vysvetlenie.“ Žalobca je toho názoru, že na podanie vysvetlenia je potrebné aktívne konanie zákazníka, ktorý vyvinie činnosť smerujúcu k získaniu podrobnejších informácií. V prípade takejto situácie bude možná ústna forma podania informácie, pričom v každej filiálke žalobcu je prítomný predavač pripravený kedykoľvek v prípade potreby podať kvalifikované vysvetlenie. Navyše v písomnom upozornení je uvedené, že prípadné ďalšie vysvetlenie podá pracovník v kancelárii vedúceho. V predmetnej veci žalovaný nevyhľadal kvalifikovaného predavača v zmysle letáku umiestnenom pri regáloch s pyrotechnickými výrobkami, ale mal zato, že tento kvalifikovaný predavač sa má nachádzať priamo pri regáloch s pyrotechnickými výrobkami.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti je žalobca toho názoru, že mu bola

uložená pokuta za nedodržanie povinností, ktoré v zákone, či vo vyhláske nie sú stanovené, a preto žalovaný konal nad rámec zákona. Pre prípad, že by odvolací súd dospel k záveru, že zo strany žalobcu došlo k určitému porušeniu zákona, poukázal žalobca na neprimeranosť uloženej pokuty vzhľadom na nepresnosť ustanovení vo vyhláske o pyrotechnických výrobkoch.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. K námietkam žalobcu uviedol, že v žiadnom svojom rozhodnutí v predmetnom konaní, ani vo vyjadrení k podanej žalobe, netvrdil, že sa v kontrolovanej prevádzke v čase kontroly vôbec nenachádzal kvalifikovaný predavač. Pre začatie správneho konania však bola rozhodujúcou skutočnosť, že v čase nákupu pyrotechnického predmetu triedy II. nebol prítomný žiaden predavač, ktorý by spotrebiteľa (inšpektora) upozornil na dodržiavanie návodu na použitie. Podľa žalovaného je treba rozlišovať na jednej strane prítomnosť kvalifikovaného predavača niekde v prevádzke (nie však pri regáli s pyrotechnikou) a na druhej strane fakt, že inšpektori v pozícii spotrebiteľov si úplne voľne vzali pyrotechnický predmet II. triedy bez toho, aby boli kvalifikovaným predavačom poučení o povinnosti dodržiavať návod na použitie. Žalovaný nepovažuje za hodnoverný argument žalobcu, že práve v čase inšpekcie nebola pri regáloch s pyrotechnikou prítomná predavačka, ktorá „náhodou“ v tej chvíli vybavovala reklamáciu v priestoroch kancelárie vedúceho. Z celkového prístupu žalobcu totiž vyplýva, že považoval za postačujúce upozorniť spotrebiteľa na dodržiavanie návodu na používanie písomným oznamom.

Žalovaný tiež uviedol, že žalobca sa nemôže zbaviť svojej zodpovednosti tým, že upozorní kupujúceho písomnou formou. Kupujúceho totiž neupozorňuje žalobca ako predajca, ale jeho zamestnanec – konkrétna fyzická osoba, ktorá má požadovanú odbornú kvalifikáciu. Žalovaný je toho názoru, že ak by postačovalo len písomné upozornenie, nebolo by vo vyhláske výslovne uvedené, kto je predavač a aké má povinnosti voči spotrebiteľom.

Pokiaľ ide o výšku uloženej pokuty, žalovaný ju vzhľadom na charakter porušenej povinnosti ako aj možné následky na zdravie a majetok spotrebiteľov považuje za primeranú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov kontrolou vnútorného trhu sa zisťuje, či výrobky a služby pri ich predaji a poskytovaní sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä či sa predávajú a poskytujú bezpečné, v správnom množstve, miere, hmotnosti a kvalite.

Podľa § 3 ods. 1 cit. zákona orgánom kontroly vnútorného trhu je Slovenská obchodná inšpekcia; vo svojej kontrolnej a rozhodovacej činnosti je nezávislá.

Podľa § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný predaj výrobkov a poskytovanie služieb zabezpečiť spôsobom, ktorý umožňuje ich

riadne a bezpečné vykonávanie.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa za porušenie povinnosti ustanovenej týmto zákonom uložia orgány príslušné podľa osobitného predpisu predávajúcemu, výrobcovi, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobám uvedeným v § 27 pokutu až do výšky 2 000 000 Sk. Za opakované porušenie povinnosti v priebehu jedného roka možno ukladať pokutu až do výšky 5 000 000 Sk.

Podľa § 2 ods. 1 vyhlášky č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch sa pyrotechnické výrobky delia na

a) pyrotechnické predmety - výrobky obsahujúce technologicky spracované pyrotechnické zložky, prípadne aj malé množstvo výbušnín, ktoré sú nebezpečné predovšetkým z hľadiska požiarnej bezpečnosti, avšak pri dodržaní návodu na používanie neohrozujú bezpečnosť osôb a majetku,

b) výbušné predmety - výrobky obsahujúce technologicky spracované pyrotechnické zložky a výbušniny, ktoré môžu výbuchom ohroziť bezpečnosť osôb a majetku.

Podľa ods. 3 pyrotechnické predmety na zábavné účely sa zaraďujú podľa stupňa nebezpečenstva do tried I, II a III.

Podľa ods. 4 pyrotechnické predmety na technické účely sa zaraďujú podľa stupňa nebezpečenstva do podtried T0 a T1.

Podľa § 8 ods. 2 vyhlášky predávať pyrotechnické predmety tried II a III a podtriedy T1 môžu len osoby s kvalifikáciou pyrotechnika, strelmajstra alebo odpaľovača ohňostrojov alebo osoby, ktoré úspešne absolvovali školenie podľa osnovy a v rozsahu uvedenom v prílohe č. 2 tejto vyhlášky (ďalej len "predavač") v organizácii poverenej Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky.

Podľa ods. 3 predavač je povinný pri predaji pyrotechnických predmetov uvedených v odseku 2 upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu na používanie a na požiadanie podať vysvetlenie.

Z predloženého administratívneho spisu Najvyšší súd zistil, že dňa 14.12.2004 inšpektori SOI so sídlom v Trnave vykonali kontrolu v prevádzkovej jednotke B., R. N.. 34, G., zameranú na preverenie dodržiavania zásad bezpečnosti pri predaji pyrotechnických výrobkov. Pri kontrolnom nákupe boli inšpektormi zakúpené 2 druhy pyrotechnických výrobkov triedy II v celkovej hodnote 77,- Sk. Tento nákup bol vykonaný samoobslužným spôsobom, pričom v priestoroch predaja pyrotechniky nebol prítomný žiaden predavač, a preto spotrebiteľ (inšpektor) nebol upozornený na dodržiavanie návodu na použitie. Ku kontrolným zisteniam podala do inšpekčného záznamu vyjadrenie vedúca prevádzkovej jednotky, ktorá uviedla, že predavačka nebola prítomná nedopatrením, pretože si odskočila vybaviť reklamáciu.

Zistené skutočnosti vyhodnotil prvostupňový správny orgán ako porušenie ust. § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a uložil žalobcovi pokutu vo výške 250 000 Sk podľa § 24 ods. 1 za porušenie povinnosti ustanovenej týmto zákonom.

Pri určení výšky pokuty správny orgán prihliadol na charakter protiprávneho konania, na spôsob porušenia povinnosti, ako aj na možné následky, nakoľko

neinformovaním spotrebiteľa o nutnosti dodržiavania návodu na použitie by mohlo dôjsť k ohrozeniu života, zdravia a majetku osôb. Zohľadnil tiež možnosť neoprávnenej manipulácie s pyrotechnickými výrobkami zo strany spotrebiteľa priamo v kontrolovanej prevádzke, ku ktorej by pri absencii prítomnosti zodpovednej osoby mohlo dôjsť.

Žalovaný správny orgán rozhodnutie prvostupňového orgánu na základe odvolania žalobcu potvrdil čo do dôvodov aj výšky uloženej sankcie.

Žalobca v podanej žalobe ako aj v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, nakoľko správny orgán konal nad rámec zákona, keď žalobcu sankcionoval za nesplnenie povinnosti, ktorú zákon ani vyhláška výslovne neukladá. Sporné ustanovenia vyhlášky (§ 8 ods. 3) totiž výslovne neupravuje, akou formou má predávajúci realizovať „upozornenie“ spotrebiteľa pri predaji pyrotechnických výrobkov.

Odvolací súd poukazuje na to, že pri výklade právneho predpisu je potrebné v prípade nejasností vychádzať aj z tzv. „ducha zákona“, t.j. z účelu, ktorý zákonodarca jeho prijatím sledoval.

Pokiaľ ide o ust. § 8 vyhlášky je zrejmé, že jeho zmyslom je zabezpečiť, aby predmety, ktoré si vyžadujú zvláštne zaobchádzanie, a takými pyrotechnické výrobky nepochybne sú, boli predávané pod odborným dohľadom, za ktorý táto právna norma považuje len osoby s určitou odbornou kvalifikáciou, prípadne osoby, ktoré úspešne absolvovali požadované školenie. Len takto odborne spôsobilý predavač vie pri predaji pyrotechnických výrobkov náležite poučiť a upozorniť spotrebiteľa tak, ako to vyžaduje vyhláška.

Splnenie povinnosti týkajúcej sa bezpečnosti predaja pyrotechnických výrobkov, ktorá vyplýva z ust. § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a v tomto kontexte aj z ust. § 8 ods. 3 vyhlášky môže predávajúci zabezpečiť len osobnou prítomnosťou kvalifikovaného predavača v bezprostrednom priestore, v ktorom sú ponúkané pyrotechnické výrobky.

V prejednávanom prípade však v čase vykonávania kontroly nebol pri regáloch s pyrotechnickými výrobkami triedy II prítomný kvalifikovaný predavač, ktorý by spotrebiteľa upozornil na nevyhnutnosť dodržiavania návodu na použitie. Tento nedostatok nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné odstrániť písomnou informáciou nachádzajúcou sa pri voľne uloženom pyrotechnickom tovare vo forme letáku. Ak by postačovalo písomné upozornenie na dodržiavanie návodu na použitie, túto funkciu by splnil samotný návod na použitie, ktorý je súčasťou každého balenia výrobku. Pri takomto druhu tovaru je však potrebné vo zvýšenej miere dbať na ochranu spotrebiteľa, ako aj na ochranu iných osôb a majetku, pričom táto ochrana má byť zabezpečená osobnou prítomnosťou predavača pri regáloch s pyrotechnickými výrobkami, aby mal reálnu možnosť upozorniť každého jedného kupujúceho na nutnosť dodržiavania návodu na použitie, prípadne podať ďalšie vysvetlenie k používaniu a manipulácii s týmito predmetmi.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že uloženie sankcie za porušenie povinnosti ustanovenej v § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa bolo dôvodné.

Pokiaľ ide o námietku neprimeranej výšky uloženej sankcie, odvolací súd z napadnutého rozhodnutia zistil, že správny orgán sa podrobne zaoberal dôvodmi jej uloženia, rozsahom následkov, ktoré môže zanedbanie bezpečnostných predpisov spôsobiť a z toho vyplývajúcou spoločenskou nebezpečnosťou takéhoto konania. Pri jej ukladaní zohľadnil tiež možnosť neoprávnenej manipulácie s pyrotechnickými výrobkami zo strany spotrebiteľa priamo v kontrolovanej prevádzkovej jednotke. Preto sa odvolací súd plne stotožnil s dôvodmi rozhodnutia a s výškou uloženej pokuty, ktorá je v dolnom rozmedzí prípustnej sadzby a podľa názoru odvolacieho súdu je primeraná tak z hľadiska represívneho ako aj preventívneho.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods.1 v spojení § 250k ods.1 O.s.p., podľa ktorého neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c O.s.p.).

V Bratislave dňa 13. mája 2008

JUDr. Anna Elexová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Anna Koláriková